

Presedintele Iohannis a sesizat CCR privitor la modificarea Legii Educatiei Nationale

Presedintele Klaus Iohannis a trimis, vineri, Curtii Constitutionale o sesizare de neconstitutionalitate asupra Legii pentru modificarea articolului 7 din Legea Educatiei Nationale 1/2011.

Potrivit unui comunicat de presa transmis de Administratia Prezidentiala, legea contravine unor prevederi constitutionale referitoare la statul de drept si principiul separatiei puterilor în stat.

La data de 22 iunie 2020, Parlamentul României a transmis Presedintelui României, în vederea promulgarii, Legea pentru modificarea art. 7 din Legea educatiei nationale nr. 1/2011 (PL-x nr. 617/2019). Actul normativ, în forma transmisa la promulgare, modifica si completeaza art. 7 din Legea educatiei nationale nr. 1/2011, în sensul interzicerii în unitatile, în institutiile de învățământ si în toate spatiile destinate educatiei si formarii profesionale, inclusiv în unitatile care ofera educatie extrascolara, a activitatilor "în vederea raspândirii teoriei sau opiniei identitatii de gen, înțeleasa ca teoria sau opinia ca genul este un concept diferit de sexul biologic si ca cele doua nu sunt întotdeauna aceleasi", precum si a activitatilor care contravin principiilor prevazute la art. 3 al Legii nr. 1/2011.

"Consideram ca legea dedusa controlului de constitutionalitate contravine prevederilor constitutionale ale art. 1 alin. (3), alin. (4) si alin. (5), referitoare la statul de drept, principiul separatiei puterilor în stat, respectiv la respectarea Constitutiei si a legilor, ale art. 16 alin. (1) referitoare la principiul egalitatii cetatenilor în fata legii în coroborare cu cele ale art. 32 privind asigurarea accesului la învățatura si cu cele ale art. 49 privind protectia copiilor si tinerilor, ale art. 20 alin. (2) privind prioritatea reglementarilor internationale în materia drepturilor fundamentale ale omului, ale art. 29 privind libertatea constiintei, ale art. 30 alin. (1) si alin. (2) referitoare la libertatea de exprimare si la interzicerea cenzurii, ale art. 32 alin. (6) referitoare la autonomia universitara, precum si ale art. 61 alin. (1) teza a doua, conform carora Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a tarii", conform sesizarii transmisa CCR.

Șeful statului este de parere ca prin legea dedusa controlului de constitutionalitate se impune un stereotip/cliseu în ceea ce priveste rezultatul cercetarii unor anumite teorii/opinii, care trebuie sa fie unul si acelasi, sa se încadreze într-un tipar si sa nu se orienteze într-un anumit sens sau scop, în caz contrar, sanctiunea fiind interzicerea activitatii de raspândire a respectivelor teorii/opinii în mediul specific educational.

„În cazul de fata, învederam ca solutia Parlamentului de a impune prin lege ce activitati, teorii sau opinii si cu ce scop se pot constitui acestea în activitati educative care sa poata fi desfasurate în unitatile de învățământ si, prin urmare, ce discipline se pot studia în mediul scolar sau academic, contravine libertatii individuale de constiinta întrucât, prin aceasta forma, dispozitia normativa este de natura sa îngradeasca libertatea de gândire si a opiniilor. Norma, prin ea însasi, reprezinta o conditionare de natura legala a libertatii gândirii si a opiniilor, deoarece aceasta realizeaza întocmai o interpretare pe cale legislativa a scopului/finalitatii procesului de gândire. Or, libertatea constiintei se manifesta potrivit propriului discernământ al individului”, arata sursa citata.

Potrivit sursei mentionate anterior, considerentele acestei Decizii au în vedere situatia asigurarii educarii religioase, însa presedintele este de parere ca acestea se pot aplica, mutatis mutandis, la orice situatie legata de asigurarea libertatii de gândire si a opiniilor, indiferent daca aceasta este sau nu în scop educativ, potrivit propriilor convingeri, atâta vreme cât se manifesta în spirit de toleranta si de respect reciproc.

„În organizarea activitatilor de învățământ, statul trebuie sa vegheze la respectarea acestor libertati, consacrand posibilitatea elevilor/studentilor majori de a participa la studierea anumitor discipline, teorii sau opinii, ori de a

înțelege sau gândi un anumit concept, respectiv rezultat, potrivit propriei lor convingeri. Referindu-se la libertatea de conștiință, în mod special la libertatea de conștiință religioasă, ca parte a sistemului constituțional de valori, Curtea Constituțională a statuat ca acestei libertăți îi este atribuit imperativul toleranței, în special în relație cu demnitatea umană garantată de art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală, ce domină ca valoare supremă întregul sistem de valori. Având în vedere acest motiv, instanța constituțională a afirmat ca acesta exclude, de principiu, ca activitățile și comportamentele ce izvorăsc dintr-o anumită atitudine sau credințe ori din convingeri filozofice non-religioase să fie supuse sancțiunilor pe care statul le prevede pentru un asemenea comportament indiferent de motivele de credință ale persoanei în cauză (Decizia nr. 669/2014)”, potrivit sesizării transmise CCR.

Președintele României mai spune că, prin impunerea unei condiții pentru interzicerea, în unitățile de învățământ, a activității în vederea răspândirii teoriei sau opiniei identității de gen, anume aceea că această teorie/opinie să fie înțeleasă ca un concept diferit de sexul biologic și că cele două nu sunt întotdeauna aceleași, legea dedusă controlului Curții Constituționale este de natură să determine excluderea din sfera beneficiarilor dreptului la educație pe aceia care ar dori studierea teoriei/opinii identității de gen, circumstanțiată însă, în mod subiectiv, de către legiuitor, în funcție de modul în care aceasta este înțeleasă.

Având în vedere, pe de o parte, perspectiva motivației instituirii normei de la lit. e) a alin. (1) al art. 7 din Legea nr. 1/2011, așa cum rezultă aceasta din expunerea de motive și din stenograma ședinței Senatului din data de 16 iunie 2020, iar pe de altă parte perspectiva destinatarilor normei - elevi, studenți, personal didactic, rezultă că legea dedusă analizei instanței constituționale cuprinde norme care sunt în legătură cu realizarea dreptului la învățatură în cadrul unităților de învățământ, stabilite ca atare potrivit legii, precum și cu realizarea protecției copiilor și a tinerilor.

„Legea criticată condiționează accesul la educație prin impunerea unor constrângeri în manifestarea unei teorii/opinii expres prevăzută prin lege, atât pentru beneficiari, cât și pentru furnizorii de educație. Or, această limitare a exercitiului unor drepturi personale în considerarea unor drepturi colective și interese publice reprezintă o ingerință în realizarea drepturilor garantate de art. 29 și art. 30 din Legea fundamentală și de art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care nu respectă principiul proporționalității între măsurile luate și interesul public ocrotit”, mai arată sursa citată.

Legea adoptată de Parlament a stârnit un val de reacții și în rândul instituțiilor de învățământ superior, mai multe universități criticând acul normativ.